

JAV studentų krepšinio lygoje dirbanti Radvilė Autukaitė: „Mūsų darbas ugdyti žaidėjas krepšinio aikštelėje, tačiau dar svarbiau - už aikštelės ribų“

Deimantė ŽUKAUSKIENĖ

Vilnietė Radvilė Autukaitė (29 m.) - krepšinio profesionalė, kompetentinga, darbšti, į darbą žiūrinti su ypatinga atida ir atsakingumu moteris, dirba prestižinėje JAV studentų krepšinio lygos (angl. NCAA) universiteto komandoje. Jokia lietuvė dar niekada nesidarbavo tokio lygio NCAA organizacijoje. Radvilė buvo kelis kartus už geriausius mokslo ir sporto pasiekimus apdovanota NAIA (*National Association of Intercollegiate Athletics*) krepšininke, taip pat gavo AAC (*American Athletic Conference*) apdovanojimą už pagarbą, sportiškumą, lyderystę ir žmogiškąsias savybes krepšinio aikštėje.

Radvilė Autukaitė

Radvilės kelias į krepšinių prasidėjo Vilniaus krepšinio mokykloje. Savo amžiaus, gimusių 1991 m., grupėje ji buvo ryški žaidėja. Radvilė su komanda dominavo Moksleivių krepšinio lygoje, o vėliau, pakviesta žaisti Lietuvos jaunimo rinktinėse, buvo viena rezultatyviausių žaidėjų. Būdama 11-oje klasėje Radvilė Autukaitė išvyko mokytis bei žaisti krepšinio į Holdernesą – privačią mokyklą Naujajame Hampšyre (JAV). Baigusi Holdernesą mergina 2011 m. įstojo į Virdžinijos universitetą, kuriame pasirinko verslo studijų kryptį. Čia žaidė krepšinių, tačiau patyrė traumą. Paradoksalu, bet po patirtos traumos atsivertė ir naujas karjeros lapas. Virdžinijos universiteto trenerė pasiūlė Radvilei treniruoti mergaičių komandą. Nors jai ir patiko dirbti su vaikų komanda, bet mergina stengėsi taikyti į universiteto lygmenį. 2014 m. Radvilė tęsė studijas Reinhardto universitete Džordžijos valstijoje, 2015-2017 m. – Floridos tarptautiniame Webberio universitete, kur įgijo sporto vadybos krypties verslo administravimo magistro laipsnį ir ten kurį laiką darbavosi. Webberio universitete ir prasidėjo trenerės darbas su universiteto amžiaus merginomis. Jau kiek vėliau R. Autukaitė, išvydusi darbo skelbimą universitete „Virginia Tech“, išsiuntė savo CV ir netrukus buvo

pakviesta dirbti trenere. Įdomu, jog Amerikos studentų krepšinio programos savo sąlygomis prilygsta net ir geriausiems Eurolygos klubams. „Virginia Tech“ – vienas geriausių JAV universitetų, kuris siūlo per 60 skirtingų mokslo krypčių su daug skirtingų pakraipų, o stipendiją žaisti „Virginia Tech“ gaunantys sportininkai ne tik turi galimybę studijuoti bei žaisti, bet ir gauna visą draudimą, maitinimą, ištisą parą atvirą aukščiausio lygio treniruočių kompleksą, sportines aprangas, parūpinamas būstas, suteikiama trenerių pagalba ar net kelionės privačiais lėktuvais. Publikuojame pokalbį su perspektyvia, jauna krepšinio trenere, kurios motyvacija, darbštumas ir užsispyrimas siekti sportinių aukštumų yra fenomenalus. Linkime jai kuo geriausios sėkmės!

Papasakokite, kaip Jūsų kelias pasuko į krepšinį?

Krepšinis Lietuvoje daugumai yra kaip antra religija. Mūsų šeima šiuo požiūriu neišsiskyrė: taip pat buvome dideli krepšinio aistruoliai. Ypač tėtis, Rimantas, buvo ir yra didžiulis krepšinio mėgėjas. Mane kartu veddavosi pažaisti krepšinio su savo draugais, vežėsi stebėti Kauno „Žalgirio“ ir Vilniaus „Telekomo“ varžybų. Kai atėjo laikas pirmoje klasėje rinktis užklasinę veiklą, aš buvau nuėjus į pramoginius šokius, tačiau šokių pamokos ilgai neužsitęsė ir paprašiau tėčio, kad surastų, kur galėčiau lankyti krepšinio treniruotes. Taip prasidėjo mano kelias Vilniaus krepšinio mokykloje. Tuo metu mano amžiaus grupių nebuvo, tačiau trenerė Ina Revinskienė maloniai leido treniruotis su vyresnėmis merginomis. Nors teko varžytis su vyresnėmis žaidėjomis, tačiau tai buvo puiki patirtis. Taip, pradėjus treniruotis, meilė krepšiniui tik augo ir tapo mano gyvenimo dalimi.

Kas Jus pastūmėjo išvykti į JAV?

Išvykimas į JAV neįvyko per vieną naktį. Dar būdama 9-oje klasėje pasakiau tėveliams, kad noriu išvažiuoti mokytis ir žaisti krepšinį į JAV. Jie, žinoma, išklausė, bet pasakė, jog reikia toliau gerai mokytis ir sportuoti (šypsosi). Tuo metu vyresnės žaidėjos iš Vilniaus krepšinio mokyklos pradėjo važiuoti į JAV ir aš norėjau sekti jų keliu. Jos grįždavo vasaromis į Lietuvą ir pasakodavo apie gyvenimo sąlygas, mokslą, sportą JAV, ir tai tapo mano svajonė. Didžiausias pastūmėjimas ir buvo žinojimas, kad JAV sudarytos geriausias sąlygas mokslui ir sportui. Mokslai visada buvo man itin svarbūs, taigi buvo puiki galimybė suderinti abu dalykus.

Kas JAV patiko labiausiai? Kas buvo sunkiausia?

Labai daug kas pasikeitė nuo pirmų gyvenimo metų JAV iki dabar. Sunkiausia, žinoma, buvo išsiskyrimas su šeima, dar prieš 10 metų bendravimui buvo tik SKYPE ir elektroninis paštas. Nebuvo visų išmaniųjų telefonų, tad bendravimas buvo visai kitoks. Taip pat mano anglų kalbos žinios buvo minimalios. Buvo sunkiau bendrauti, suprasti. Tai ir buvo sunkiausia pačioje pradžioje. Tačiau ilgai neužtruko suprasti, kokias sąlygas turiu mokytis ir sportuoti. Aš patekau į vieną

geriausių Naujosios Anglijos internatinių mokyklų „Holderness Prep“, kur sąlygos buvo nuostabios. Mane žavėjo jų sistema, kiek jie investuoja į mokinius, sąlygas, kurios leido tobulėti moksle ir sporte. Tačiau labiausiai per visus metus, praleistus JAV, išiminė žmonės, kurie mane supo. Nuo komandos draugų, trenerių, dėstytojų iki tiesiog žmonių, kuriuos turėjau galimybę sutikti per visą laiką JAV. Nors ir yra svarbu kalbėti apie išskirtines sąlygas, galimybes JAV, mano nuomone, žmonės ir tavo aplinka labiausiai veikia patirtį ir atsiminimus.

Kokios Jūsų išimintiniausios pergalės, pasiektos dar žaidžiant pačiai ir jau treniruojant merginų komandą? Ar daug iškovojote trofėjų?

Saldžių pergalių žaidžiant netruko. Tiek dar žaidžiant Lietuvoje, tiek atvažiavus į Ameriką. Mano amžiaus grupė Lietuvoje buvo viena iš geriausių per visą mūsų karjerą Vilniaus krepšinio mokykloje. Manau, kad išiminė ne tiek viena pergalė, kiek visos komandos sugebėjimas išlikti aukštumoje nuo mažens iki kol pabaigėme savo karjerą Vilniaus krepšinio mokykloje. Tai buvo puiki komanda! Iki šių dienų stengiamės palaikyti ryšį ir bendrauti. Ir tai daug svarbiau nei bet kokios pergalės ar trofėjai, pasiekti kartu.

Perėjusi į treniravimą, galėčiau išskirti kelias pergales. Viena iš saldžiausių buvo pasiekta vos man pradėjau treniruoti mergaites, kurios buvo tik 6-oje klasėje! Matyti džiaugsmą jų akyse buvo nuostabu! Perėjusi į universitetą, tikrai galėčiau išskirti pergalę šių metų NCAA *Tournament per March Madness*, ją iškovojome prieš „Marquette University“ komandą. Tai buvo universiteto „Virginia Tech“ komandos sugrįžimas į didžiausią Amerikos turnyrą nuo 2006 metų, o laimėti pirmas varžybas buvo labai išimintinas įvykis.

Kokius esminius skirtumus pastebite bendraudama su dabartiniu jaunimu lygindama su Jūsų karta? Ar esate reikli trenerė?

Puikus klausimas! Mes šia tema kalbame daug... Vis sakome „bet kai mes žaidėme, taip nebuvo“ (šypsosi). Iš tiesų jaunimas labai pasikeitė: jų vertybės, pokalbiai, kasdienybė yra kitokie. Dabar bendraudami su jaunimu kiekvieną dieną mes turime žinoti, kas yra madinga socialiniuose tinkluose, kokia muzika yra populiari, nes tai yra svarbios temos jaunimui. Kad palaikytum pokalbį ir, kad galėtum su jaunimu rasti kalbą, reikia išlikti jaunam (šypsosi). Didžiausias kartu skirtumas yra tai, kad dabartinis jaunimas neturi kantrybės išlaukti įdėto darbo rezultato. Jis nori kuo greitesnių rezultatų dabar ir čia. Tačiau mes visi žinome,

kad taip greit nebūna. Nekantrumas veda prie nuleistų rankų arba ieškojimo kur geriau. Pavyzdžiui, šiuo metu tarp NCAA žaidėjų yra didelis judėjimas iš vieno universiteto į kitą. Sportininkai ateina į universitetą tikėdami, kad bus pagrindiniais žaidėjais, kaip ir vidurinėje mokykloje, tikėdamiesi aukštų asmeninių rezultatų labai greit. Bet dabar dažnai pasitaiko, kad jie ieško lengviausio kelio ir galvoja, jog išeinant į kitą universitetą viskas pasikeis. Tačiau yra aišku, kad nesvarbu, kur sportuosi, mokysiesi ar dirbsi, gyvenime teks įdėti darbo ir reikia pasitikėti procesu.

Trenerės darbo akimirkos

Mano reiklumas asocijuojasi su disciplina ir sunkiu darbu. Aš tikiu, kad mūsų

darbas yra ugdyti žaidėjas krepšinio aikštelėje, tačiau dar svarbiau – už aikštelės ribų. Tikiu, kad aikštelėje išmoktos pamokos yra pritaikomos gyvenime ir atvirkesčiai. Sportas – puikus įrankis, kuris gali išmokyti daug vertingų įgūdžių, tokių kaip darbas komandoje, savo laiko valdymas, nes būnant sportininku reik mokėti suderinti daug įvairių dalykų per dieną. Taigi mano reiklumas „ateina“ iš noro padėti žaidėjoms pasiruošti gyvenimui, kai kamuolys baigs bumbseti (šypsosi).

Koks Jūsų laisvalaikis, pabaigus trenerės darbo dieną?

Trenerio darbą apibūdinčiau kaip gyvenimo būdą, kuris neturi darbo dienos valandų. Tai ir nuolatinis atsakinėjimas į žinutes, telefono skambučius, bendravimas socialiniuose tinkluose. Tačiau, turėdama laisvo laiko, mėgstu pasivaikščioti po gamtą, leidžiu sau pažiūrėti gerą filmą, mėgstu būti su draugais, kiekvieną rytą sportuoju pati sau, kad palaikyčiau formą (šypsosi). Mėgstu keliauti, kai būna laiko ir ne krepšinio sezono metu.

Ar norėtumėte susipažinti arčiau su kitų šalių krepšiniu ir išvykti į kitą šalį? Kokių turite tikslų ar svajonių artimiausiems metams?

Kol kas artimiausiems metams planą išvykti į kitą šalį treniruoti neturiu. Tačiau bendrauju su kitų šalių treneriais. Viena iš mano darbo užduočių – ieškoti talentų iš kitų šalių mūsų „Virginia Tech“ komandai. Per tai tenka bendrauti su dauguma Europos šalių, Australijos ir net Afrikos šalių treneriais. Susipažinus su jais, pavyksta pakalbėti ir apie krepšinį, darbo skirtumus bei pasimokyti iš kitokių sistemų.

Tikslai ir svajonės sukasi apie Ameriką ir krepšinį čia. Man labai patinka darbas universitete, nes mes čia ieškome žaidėjų dar vidurinėje mokykloje, jos atvažiuoja žaisti į universitetą ir tada matai jas 4 metus augant ir tobulėjant kaip sportininkes ir kaip žmones. Dirbdamas profesionaliame krepšinyje to negali matyti, nes žaidėjai keičiasi dažnai. Mano tikslai Amerikoje – siekti toliau pergalių aukščiausiam lygį žaidžiant ACC konferencijoje ir sunkiai dirbant kilti trenerių reitinguose. Viena iš svajonių yra sulaukti galimybės dirbti su Lietuvos krepšinio rinktinėmis.

Radvilė Autukaitė su šeima

Kaip dažnai grįžtate į Lietuvą? Kaip Jums sekasi išlaikyti savo lietuvišką tapatybę gyvenant svečioje šalyje? Ko labiausiai pasiilgstate iš Lietuvos?

Į Lietuvą grįždavau kiekvieną vasarą bent jau 2-3 mėnesiams. Tačiau paskutinė vasara dėl COVID-19, žinoma, planus pakeitė ir, manau, šią vasarą taip pat neišeis sugrįžti. Lietuvišką tapatybę gyvenant svečioje šalyje padeda išlaikyti šeima ir draugai Lietuvoje. Stengiuosi su šeima kalbėti kiekvieną dieną, taip pat ir su draugais kuo dažniau. Mano šeima ir giminė – tikri lietuviai. Žinau, kad jie man niekada neleistų pamiršti savo šaknų, ir jiems esu už tai dėkinga (šypsosi). Žinoma, labiausiai pasiilgstu šeimos ir draugų, tačiau, be žmonių, pasiilgstu lietuviškų vasarų, Lietuvos gamtos, šašlykų, mamos ir močiutės gaminto maisto, pasivaikščiojimo po Vilniaus centrą. Daugiausia tai sentimentalūs prisiminimai. Lietuva nuostabi šalis, turinti turtingą istoriją, ir ji visados išliks mano šalis.

R. Autukaitės asmeninio archyvo nuotr.

Projektas „Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

www.pasauliolietuvis.lt